

SPIS TREŚCI

PRZEDMOWA DO WYDANIA VIII	V
PRZEDMOWA DO WYDANIA IV	VII
WSTĘP	1
Określenia orientacyjne w przestrzeni	3
UKŁAD NARZĄDU RUCHU	5
Budowa ogólna układu kostnego	5
Budowa ogólna kości	5
Budowa ogólna połączeń kości	8
Połączenia kości ściśle	8
Połączenia kości wolne (stawy)	10
Mechanika stawów	13
Kręgosłup	14
Budowa kręgu	14
Kręgi szyjne	16
Kręgi piersiowe	19
Kręgi lędźwiowe	20
Kość krzyżowa	20
Kość guziczna	24
Połączenia kręgów	24
Połączenia kręgosłupa z głową	30
Kręgosłup jako całość	32
Mechanika kręgosłupa	35
Klatka piersiowa	37
Połączenia kości klatki piersiowej	41
Klatka piersiowa jako całość	43
Mechanika klatki piersiowej	45
Czaszka	46
Kości czaszki mózgowej	46
Kości czaszki twarzowej	73
Czaszka jako całość	86
Połączenia kości czaszki	106

Kończyna górna	117
Kości kończyny górnej	117
Połączenia kości kończyny górnej	127
Kończyna dolna	141
Kości kończyny dolnej	141
Połączenia kości kończyny dolnej	153
Budowa ogólna układu mięśniowego	172
Mięśnie grzbietu	177
Mięśnie grzbietu powierzchowne	177
Mięśnie kolcowo-ramienne	178
Mięśnie kolcowo-żebrowe	181
Mięśnie grzbietu głębokie	182
Pasma przyśrodkowe	182
Pasma boczne	185
Mięśnie podpotyliczne	190
Powięź grzbietu	192
Mięśnie szyi	193
Mięśnie szyi powierzchowne	194
Mięśnie szyi środkowe	196
Mięśnie podgnykowe	196
Mięśnie nadgnykowe	198
Mięśnie szyi głębokie	200
Mięśnie pochyle	201
Mięśnie przedkręgowce	202
Powięź szyjna	203
Mięśnie klatki piersiowej	207
Mięśnie powierzchowne klatki piersiowej	207
Mięśnie głębokie klatki piersiowej	210
Powięź klatki piersiowej	215
Mięśnie brzucha	215
Mięśnie brzucha boczne i przednie	216
Mięsień brzucha tylny	219
Współdziałanie mięśni brzucha	219
Rozciągna mięśni brzucha	220
Powięź mięśni brzucha	221
Mięśnie głowy	226
Mięśnie wyrazowe	226
Mięśnie żwaczowe	229
Powięź głowy	232
Mięśnie kończyny górnej	232
Mięśnie obręczy kończyny górnej	233
Mięśnie ramienia	235
Mięśnie przedramienia	239

Mięśnie ręki	250
Powięzie kończyny górnej	253
Mięśnie kończyny dolnej	258
Mięśnie obręczy kończyny dolnej	258
Mięśnie uda	265
Mięśnie goleni	272
Mięśnie stopy	280
Powięzie kończyny dolnej	283
UKŁAD NERWOWY	291
Budowa ogólna układu nerwowego	291
Układ nerwowy ośrodkowy	293
Rdzeń kręgowy	294
Budowa zewnętrzna rdzenia kręgowego	294
Budowa wewnętrzna rdzenia kręgowego	297
Mózgowie	299
Ogólny opis budowy mózgowia	299
Szczegółowy opis budowy mózgowia	304
Drogi nerwowe	344
Opony mózgowia i rdzenia kręgowego	356
Układ nerwowy obwodowy	361
Nerwy czaszkowe	362
Nerwy węchowe (I)	363
Nerw wzrokowy (II)	364
Nerw okoruchowy (III)	365
Nerw błoczkowy (IV)	366
Nerw trójdzielny (V)	366
Nerw odwodzący (VI)	380
Nerw twarzowy (VII)	380
Nerw przedstonkowo-ślimakowy (VIII)	384
Nerw językowo-gardłowy (IX)	386
Nerw błędny (X)	387
Nerw dodatkowy (XI)	391
Nerw podjęzykowy (XII)	391
Nerwy rdzeniowe	392
Układ nerwowy autonomiczny	419
Część współczulna układu autonomicznego	421
Część przywspółczulna układu autonomicznego	430
UKŁAD NACZYNIOWY	433
Serce	438
Tętnice	446
Pień płucny	446
Tętnica główna	447

Gałęzie aorty wstępującej	448
Gałęzie łuku aorty	450
Gałęzie aorty piersiowej	473
Gałęzie aorty brzusznej.	474
Żyły	488
Żyły serca.	488
Żyła główna górna.	489
Żyła główna dolna	501
Układ naczyń chłonnych	507
Śledziona	509
 UKŁAD POKARMOWY	 515
Jama ustna	516
Przedsionek jamy ustnej.	516
Jama ustna właściwa.	521
Gardło	533
Przetyk	538
Żołądek	539
Jelito cienkie	543
Jelito grube	545
Budowa ścian jelita cienkiego i grubego	548
Wielkie gruczoły układu pokarmowego	552
Wątroba	552
Trzustka	557
 UKŁAD MOCZOWO-PŁCIOWY	 561
Narządy moczowe	562
Nerka	562
Drogi wyprowadzające mocz	564
Narządy płciowe	570
Narządy płciowe męskie.	570
Narządy płciowe żeńskie	583
 OTRZEWNA	 595
 UKŁAD ODDECHOWY	 611
Drogi oddechowe	611
Nos zewnętrzny	611
Jama nosowa	613
Krtąń	615
Tchawica	626
Oskrzela główne	627
Płuca	628
Opłucna	632

UKŁAD WEWNĄTRZWDZIELNICZY	635
NARZĄDY ZMYŚLÓW	641
Narząd przedstonkowo-ślimakowy.	641
Ucho zewnętrzne	641
Ucho środkowe.	644
Ucho wewnętrzne	652
Narząd wzroku	660
Narząd czucia	672
Narząd smaku	672
Narząd powonienia	673
SKÓRA	675
ZESTAWIENIE OKOLICY GŁOWY I TWARZY	679
ZESTAWIENIE OKOLIC SZYI	695
ZESTAWIENIE OKOLIC GRZBIETU	707
ZESTAWIENIE OKOLIC KOŃCZYNY GÓRNEJ	713
ZESTAWIENIE OKOLIC KLATKI PIERSIOWEJ	731
ZESTAWIENIE OKOLIC BRZUCHA	749
ZESTAWIENIE OKOLIC MIEDNICY	763
ZESTAWIENIE OKOLIC KOŃCZYNY DOLNEJ	781
SKOROWIDZ MIAN POLSKICH	799
SKOROWIDZ MIAN ŁACIŃSKICH	831
SKOROWIDZ MIAN ANGIELSKICH	855